

Praha, 26. září 2019

Českou ekonomikou se šíří pesimismus. Zhoršení ekonomické situace do dvou let předpokládá třetina obyvatel a polovina českých firem

Českým hospodářstvím se začíná šířit chmurná nálada. Jak občané, tak firmy, ale i odborníci předpokládají zhoršení ekonomické situace během následujících dvou let. 30 % obyvatel České republiky očekává, že se ekonomice bude dařit hůře; v případě firem si to myslí až 50 % jejich vrcholových manažerů a 80 % českých firem podniká preventivní kroky, které by je měly před případnou krizí lépe ochránit. Vyplývá to z průzkumu mezi veřejností, firmami a předními ekonomy realizovaným společností Coface, která je lídrem na trhu pojištění pohledávek.

„Téměř 80 % českých firem se připravuje na případný propad ekonomiky a snížení počtu zakázek. Nevýrazný výkon české ekonomiky v posledních měsících a nepříznivé zprávy ze zahraničí přispívají k šíření pesimistické nálady – a to jak mezi firmami, tak i domácnostmi. Přibližně třetina Čechů si totiž myslí, že příští rok bude jejich ekonomická situace horší. Plyne to z výzkumů, které jsme provedli v souvislosti s naší výroční konferencí věnované budoucnosti české ekonomiky,“ říká Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny Coface.

Ve čtvrtek 26. září 2019 se uskutečnila v Brně (v hotelu Voroněž) již podeváté tradiční odbornou konferenci na téma rizik vývoje české a slovenské ekonomiky, na které vystoupila řada předních řečníků – mimo jiné Ivan Mikloš, bývalý vicepremiér vlády SR a ministr financí, ekonomové Lukáš Kovanda, Mojmir Hampl, Petr Bartoň a Tomáš Sedláček.

Tématem konference byly aktuální ekonomická rizika nejen v České republice a na Slovensku, ale také v celosvětovém měřítku a právě v souvislosti s organizací konference zveřejnila společnost Coface výsledky každoročního průzkumu vnímání rizik ze strany občanů a vrcholových manažerů předních českých firem.

České firmy za rok změnilý názor. Manažeři jsou výrazně pesimističtější, přesto ale svým firmám a jejich růstu v následujícím období zatím věří

Manažeři firem přizpůsobili svůj pohled na očekávaný vývoj ekonomiky jak nepřilíši přesvědčivému výkonu českého hospodářství z posledních měsíců, tak poměrně negativním signálům ze zahraničí. Přestože se stále 36 % vrcholových manažerů českých firem domnívá, že během následujících dvou let zůstane ekonomická situace stejná jako nyní, 50 % z nich naopak očekává zhoršení. Čtvrtina si také myslí, že za dva roky budou jejich firmy zaměstnávat méně zaměstnanců než letos.

V souvislosti s očekávaným zhoršením ekonomické situace pak mají největší obavy z neplnění finančních závazků svých obchodních partnerů. Riziko, že nedostanou v době zhoršující se ekonomiky včas zaplacené za realizované zakázky, vidí jako reálné nebezpečí manažeři u 50 % svých stávajících obchodních partnerů a u téměř 60 % nových obchodních partnerů. Proto

nepřekvapí, že až 54 % firem si na riziko špatné platební morálky pojišťuje všechny transakce. A 46 % firem si dopředu cíleně prověřuje informace o bonitě svých obchodních partnerů.

Manažeři se také poměrně jednoznačně shodnou na tom, že rizika zhoršení ekonomické situace ještě více eskalují obchodní války a přetahované, které v mezinárodním obchodě spustily zejména kroky amerického prezidenta Donalda Trumpa. Myslí si to až 75 % z nich.

Přes poměrně výraznou změnu nálady českých manažerů - co se týče jejich vlastních firem, optimismus je zatím neopouští a svým firmám věří. Ukazuje to, že na jedné straně si uvědomují rizika, která hrozí z důvodu externích faktorů zhoršujících ekonomickou situaci, na straně druhé jsou ale přesvědčeni, že jejich firmy dokáží obstát a podnikají k tomu zodpovědně příslušné kroky.

Až 85 % manažerů je přesvědčeno, že se jejich firmám v roce 2021 – tedy za dva roky – bude dařit stejně nebo lépe než dnes. 14 % manažerů je dokonce přesvědčeno, že jimi řízené firmy na tom za dva roky budou výrazně lépe, než na tom jsou nyní.

Ani domácnosti přílišným optimismem nehýří. Jejich opatrnost může být startérem ekonomického poklesu

Optimismus postupně ztrácí také české domácnosti a spotřebitelé. Na otázky, jak si myslí, že se jim bude dařit za rok, přibližně třetina respondentů uvedla, že se domnívá, že jejich ekonomická situace bude horší. Naopak to, že se budou mít lépe, předpokládá pouze 14 % respondentů z řad veřejnosti. Zbytek si zatím myslí, že se jejich ekonomická situace během následujícího roku nezmění. Reprezentativním průzkumem mezi českými domácnostmi se uskutečnil exklusivně pro brněnskou konferenci Coface.

Podobné je to v případě názoru na firmy, pro které Češi pracují, případně je mají jako své vlastní podnikání. Příznivé vyhlídky v následujícím roce předpokládá pouze necelých 7 % respondentů, naopak **zhoršení ekonomické situace svých zaměstnavatelů se obává přibližně 26 % obyvatel České republiky.**

40 % občanů již dnes tzv. myslí také na zadní kolečka a odkládá si peníze pro případ zhoršení ekonomické situace tak, aby měli k dispozici finanční rezervu, pokud by na ně dolehly ekonomické obtíže například v podobě ztráty zaměstnání. *„Nedá se říci, že by zatím spotřebitelé propadali panice. Nicméně série nepříliš příznivých zpráv, jako například **krach velké evropské cestovní kanceláře Thomas Cook tento týden**, utvářejí poměrně pesimistickou náladu stále větší části české populace, co se týče dalšího ekonomického vývoje,“* říká **Ján Čarný**, generální ředitel pojišťovny Coface.

I to pak může paradoxně být jedním z podpůrných důvodů k nastartování skutečné krize – zejména v ekonomice, jako je ta česká, kdy je hospodářský růst aktuálně ovlivňován spotřebou českých domácností. *„Pokud se budou domácnosti na krizi připravovat příliš, tak samy zhoršení vývoje ekonomiky způsobí, nebo alespoň prohloubí. Na druhé straně skutečné fundamentální příčiny zhoršení nespočívají v chování spotřebitelů ale v absenci reforem a nezodpovědné politice vlád“*, dodává **Ivan Mikloš**, bývalý vicepremiér vlády Slovenské republiky a ministr financí.

Experti se shodují – firmy by v dobrých časech měly myslet na přípravy na krizi

Firmy mají možnost se na zhoršování ekonomické situace připravit a pomoci jim svými kroky může samozřejmě také stát. Například **Ivan Mikloš** si myslí, že by „*Firmy měly být schopné pružně reagovat na změny poptávky a vytvářet si v dobrých časech rezervy na překonání časů špatných. K tomu, aby mohly pružně reagovat, by měl vytvořit podmínky i stát, například pružným trhem práce a liberálním zákoníkem práce.*“

Se zajímavým podnětem přichází **Petr Bartoň**, hlavní ekonom finanční skupiny Natland a přednášející na VŠ Cevro. Ten apeluje na to, aby firmy začaly „jinak číst“ životopisy kandidátů, které přijímají do vrcholových pozic. „*Pokud někdo v minulosti prošel problémovým obdobím ve firmě je to znamením, co všechno takový člověk zvládl, a že má zkušenosti s krizovým managementem a nebude to pro něj novinka. Tito lidé jsou obzvláště cenní v ČR, kde se na business školách „managing decline“ téměř vůbec neučí, a proto jsou tito lidé často jediným zdrojem know-how. A úspěšně provést firmu krizí, je přitom mnohem složitější, než „zařídít úspěch“, když ekonomika roste.*“

Euro jako opora v ekonomické krizi? Experti se neshodnou

Jestli by české ekonomice pomohlo se lépe vypořádat s případnou ekonomickou krizí, pokud by byla součástí eurozóny, na tom se oslovení experti neshodnou. Například **Ivan Mikloš** poukazuje na pozitivní zkušenosti Slovenska, které krátce před krizí vstoupilo do eurozóny; podobný pozitivní názor na roli eura pro ekonomiku v případě krize má **Tomáš Sedláček**, který říká: „*Národní měna má své výhody, ale z dlouhého hlediska je lepší být svázán s větším obchodním celkem. Bližší košile než kabát, ale na ty skutečné zimy potřebujeme spíš ten společný kabát, tam košile nestačí.*“ Naprosto opačný názor pak zastává ekonom **Mojmír Hampl**, bývalý člen bankovní rady ČNB a dnes člen správní rady Institutu ekonomického vzdělávání. Ten je přesvědčen, že přijetím eura by česká ekonomika přišla o vlastní měnovou politiku jako jeden z nástrojů, který jí umožňuje lépe reagovat na jednotlivé výkyvy.

Podobný názor zastává také **Petr Bartoň**, který navíc vidí riziko i v tom, že příští krize a ekonomické výkyvy se mohou bezprostředně týkat právě jednotné měny euro a jejím přijetím by se tak rizika související s krizí pro českou ekonomiku ještě více prohloubila.

Zhoršující se výsledky automobilového průmyslu v Evropě – přímé riziko pro ČR a Slovensko

Česko i Slovensko jsou poháněny automobilovým sektorem, který je většinou závislý na vnější poptávce a většina produkce směřuje do dalších zemí EU. Slabší výsledky automobilového průmyslu ve srovnání s předchozím rokem odrážejí celosvětový pokles tohoto odvětví. Trpí cyklickým zpomalením, zvýšeným protekcionismem a strukturálními průmyslovými změnami, včetně potřeby investic do inovací a změn ve spotřebním chování. Brexit a jeho důsledky pro vývoz automobilů do Velké Británie, ale hlavně zpomalení růstu v západoevropských zemích a zpoždění v přijímání nových emisních norem CO2 patří mezi klíčová rizika pro průmysl. „*Zhoršení výsledků tohoto odvětví*

P R E S S R E L E A S E

má dopad na země západní Evropy, jako je Německo, kde automobilová výroba výrazně klesá. To představuje přímé riziko pro české a slovenské automobilové společnosti a další podniky, které s nimi spolupracují.“ doplňuje **Ján Čarný**, generální ředitel Coface Česká republika.

KONTAKT PRO NOVINÁŘE:

Martina POKORNÁ | E-mail: martina.pokorna@coface.com

Coface: for trade

70 let zkušeností dělá ze společnosti Coface předního světového odborníka na pojištění pohledávek, řízení rizik a globální ekonomiku. Naším posláním je pomáhat firmám v jejich rozhodování o finančních rizicích spolupráce s obchodními partnery a asistovat jim se zabezpečením inkasa pohledávek. Jsme partnerem, který profesionálně hodnotí finanční rizika obchodní spolupráce a přispívá tak k rozvoji a ochraně obchodních vztahů našich klientů.

Celosvětově podporuje skupina Coface 50 000 klientů. V roce 2017 zaměstnávala přibližně 4 100 osob ve 100 zemích světa a její obrat dosáhl 1,4 miliardy EUR.

www.coface.com

COFACE SA. je kotována na burze Euronext Paris
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

